CAVALERUL ROZELOR, LA EL ACASĂ

(Costin Popa – 25 mai 2007)

Da, să vezi celebrul opus straussian în spectacol la Opera de Stat din Viena este mai mult decât o şansă. În somptuoasele foyere, în sală şi la multe producţii clasice precum **Cavalerul rozelor**, teatrul de pe Ring respiră prin toţi porii atmosfera aristocratică, eleganţa, plutirea şi parfumul valsării ca stare de spirit. În pauze, şampania curge acompaniind faimoasa **Sacher-Torte**, bijuteriile sclipesc, toaletele doamnelor iau ochii, „densitatea” de smokinguri este cea mai mare din toate auditoriumurile celebre ale lumii (mai mult, la Scala, Paris, Covent Garden sau Metropolitan ţinuta „casual” câştigă într-atâta teren încât directorul general al Scalei a fost nevoit să publice un cod vestimentar). Poate numai Salzburgul festivalier face concurenţă. Nu trebuie uitat celebrul bal anual, singurul care se desfăşoară în teatrele mari şi îşi perpetuează în strălucire existenţa seculară.

Şi totuşi, Opera de Stat din Viena nu uită calendarul de secol XXI şi chiar cortina de fier a scenei este desenată în tuşe moderne – pentru stagiunea în curs – de artistul Rirkrit Tiravanija. Mesajul pe care îl poartă, **Angst essen Seele auf** (**Frica devorează sufletul**), apare plin de semnificaţii. Noile montări vieneze sunt semnate de regizori renumiţi sau în curs de afirmare dar unii dintre ei surprind prin mizanscene şocante, câteodată vehement respinse de tradiţionalismul publicului. Un echilibraj între clasic şi modern, dificil şi riscant de realizat dar bine stăpânit şi pus în pagină de directorul Ioan Holender.

Producţia cu **Cavalerul rozelor** – datorată lui Otto Schenk cu colaborarea decoratorului Rudolf Heinrich şi a autoarei costumelor Erni Kniepert – este una din multele oaze de clasicism vienez care readuc farmecul epocii, aici al celei imperiale de veac XVIII. Barocul este amănunţit înfăţişat, în lux şi fast. Un ambient scânteietor. Chiar şi hanul din actul ultim poartă pecetea distincţiei vremii. Veche de mai multe decenii, producţia este menţinută vie, jocul scenic este implicat şi seducător, cu umor subtil şi suculent străbătut de o nedisimulată melancolie.

Muzical vorbind, nu ştii ce să admiri mai întâi. Introducerea orchestrală a primului act, preludiul la cel de-al treilea revelează culori instrumentale de vis, individualităţi cu valoare de solo, sudură între partide. Conductul sonor se derulează fluent, creează extazul, motivele au pregnanţă deşi integrarea într-un tot unitar este perfectă. Sunt merite ale minunaţilor filarmonişti ai Operei de Stat din Viena, ale dirijorului Adam Fischer, experimentat şi profund lector al melosului straussian. Orchestranţii îşi cunosc valoarea şi simfonismul pe care îl exală fără limite, fără a ocroti cântăreţii, se îngemănează cu simţul teatral.

O distribuţie desprinsă parcă din tiparele legendare ale interpretărilor partiturilor de romantism târziu ale lui Richard Strauss i-a reunit pe soprana germană Angela Denoke (Mareşala juvenilă şi puternic introspectivă, cu reflecţii impresionant expuse), mezzosoprana Elīna Garanča (tânăra şi frumoasa letonă – elevă a maestrelor Irina Gavrilovici şi Virginia Zeani – a fost un Octavian cu ţinută statuară şi timbru fermecător, rotund şi senzual, în care sunetele flautate au dat sens frazei muzicale derulate cu o stupefiantă omogenitate a liniei vocale), basul austriac Wolfgang Bankl (Baron Ochs mai mult bonom decât grosolan, mai mult concentrat asupra registrului central decât asupra „pedalelor”), soprana germană Marlis Petersen (diafană şi cristalină Sophie). I-au anturat,

în roluri de mai mare sau mai redusă întindere dar importante în economia lucrării, Georg Tichy (Faninal), Ho-yoon Chung (Cîntăreţul italian), Benedikt Kobel (Valzacchi), Margareta Hintermeier (Annina), Waltraud Winsauer (Marianne Leitmetzerin), toţi excelenţi cântăreţi-actori.

Cavalerul rozelor la Viena, o încântare, o reverie!